

GŁOS WIDZEWA

Tygodnik Rady Zakładowej Zakładów Państwowych Widzewskiej Manufaktury w Łodzi.

Nr. 7

Łódź, dnia 25. XI. 1945 r.

Cena 1 Zł.

Zagospodarować Ziemię Zachodnie!

Druga wojna światowa, którą znów wywołali barbarzyńcy historii, — Niemcy, skończyła się bezprzykładną w dziejach klęską „hitlerowskiej potęgi“. Niemiecki „Drang nach Osten“ (dążenie na wschód), skończył się... w Berlinie! Co za ironiczna sprawiedliwość losu! Polska, która poniosła ogromne ofiary i dała olbrzymią daninę krwi na rzecz pokoju światowego, otrzymała wolność! Do macierzy wróciły prastare słowiańskie ziemie, które tyle wieków cierpiały pod twardym i bezlitosnym zaborem. Dziś znów Odra i Nissa stały się zachodnimi granicami Polski Odrodzonej. Olbrzymie bogactwa naturalne Śląska Dolnego (węgiel) wydobywa już górnik polski. W Gdańsku, Szczecinie, Gdyni, zjawiała się już marynarka Polska! Wrócił na wybrzeże; polski rybak, robotnik portowy, rzemieślnik, inteligent. Pomorze Za-

chodnie oddycha wolnością! Wolnością oddycha cały umęczony naród Polski!

I dziś w tej przełomowej chwili historycznej, nie wolno nam zaprzepaścić tej tak krwawo okupionej wolności Polskiego Zachodu! Musimy pragnąć, musimy chcieć, ażeby ten zachód stał się na wieki Polskim! Rząd Polski Odrodzonej wraz ze społeczeństwem Polskim, jest odpowiedzialny za to! Trzeba bezwzględnie usunąć wszystkich Niemców z terenów zachodnich! Na ich miejsce musi przyjść: polski chłop — gospodarz ziemi, polski robotnik, rzemieślnik i inteligent! A wtedy zbytlicznymi staną się tam wszystkie militarne umocnienia i fortyfikacje, bo wtedy najpotężniejszą linią obrony zachodu będzie jego Polskość!

Nasycić zachód polskością! — oto hasło doby obecnej dla całego narodu!

Rygrad.

Przegląd wydarzeń

ZWYCIĘSTWO BLOKU DEMOKRATYCZNEGO W JUGOSŁAWII

W wyniku wyborów do Zgromadzenia Konstytucyjnego w Jugosławii na kandydatów Frontu Narodowego padło 97,01% wszystkich oddanych głosów.

Wybory były wolne i nie skrupowane — stwierdzają to również korespondenci pism angielskich i członkowie parlamentu angielskiego, bawiący w Jugosławii. Udział w głosowaniu wzięło ponad 90% uprawnionych.

Wynik wyborów świadczy o całkowitym poparciu polityki Marszałka Tito, wodza i bohatera odrodzonej Jugosławii, przez przytłaczającą większość narodu Jugosłowiańskiego.

WYNIKI KONFERENCJI WASZYNGTOŃSKIEJ

Prezydent Stanów Zjednoczonych Truman, premier angielski Attlee i premier kanadyjski Mackenzie King, opublikowali w wyniku narad waszyngtońskich komunikat, stwierdzający, że „niewłaściwe zużytkowanie najnowszych wynalazków naukowych, a w szczególności wynalazków z dziedziny energii atomowej, prowadzi do zagłady świata“.

Wobec powyższego proponują w imieniu trzech państw przez nich reprezentowanych: wymianę wiadomości naukowych z dziedziny energii atomowej i stworzenie Międzynarodowej Komisji, mającej na celu zapobieżenie produkcji broni atomowej.

Ważne to oświadczenie kładzie kres nadziejom pewnych kół reakcyjnych na wykorzystanie bomby atomowej jako „straszaka“ w międzynarodowych stosunkach politycznych.

KRYZYS RZĄDOWY WE FRANCJI

W wyniku odmowy generała de Gaullea przydzielenia komunistom — najsilniejszej partii francuskiej — odpowiednich tek ministerialnych, nie doszło do porozumienia w sprawie utworzenia nowego rządu we Francji. Generał de Gaulle zrezygnował z misji utworzenia nowego rządu.

WOJSKO POLSKIE Z FRANCJI WRACA DO KRAJU

Dnia 17 b.m wróciły do Warszawy w pełnym uzbrojeniu oddziały Wojska Polskiego z Francji, które brały udział w walkach z Niemcami, ramię przy ramieniu z oddziałami francuskich partyzantów. Ludność stolicy owacyjnie powitała wracających bohaterów.

KARA ŚMIERCI DLA ZBRODNIARZY HITLEROWSKICH

Hitlerowski kat z obozu w Belsen — Kramer został wraz ze współnikami skazany na karę śmierci.

Dnia 20.11. rozpocznie się w Norymberdze proces głównych przestępców wojennych. Mamy nadzieję, że szajka faszystowskich podpalaczy świata zostanie również przykładownie ukarana.

LIKWIDACJA INSTYTUCJI KAPITALISTYCZNO - FEUDALNYCH W JAPONII

Generał Mac-Arthur przeprowadza w Japonii likwidację potężnych trustów i karteli.

Japońscy przestępcy wojenni odpowiadać będą przed sądem.

Musimy podnieść stopień naszej kultury

Pragnę na łamach „Głosu Widzewa” omówić sprawy podniesienia naszej ogólnej i społecznej kultury, którą okupant chciał zniszczyć, zamieniając nas w niewolnicze siły robocze. Niestety trzeba przyznać, częściowo udało się Niemcom obniżyć w przeciągu sześciu lat strasznej okupacji stopień naszej ogłady i kultury.

Przykładem tego może być zachowanie się naszych współpracowników w jadalni fabrycznej.

W czysto umytej i zamiecionej sali jadalnej stoją ustawione szeregi stoły, nakryte białymi obrusami i przybrane kwieciami. Wybija godzina obiadu, otwierają się drzwi i nasza brać fabryczna zasiada do stołów. Na twarzach widać zadowolenie z faktu, że jest ktoś, kto dba o to, ażeby skromny posiłek spożyć można było w warunkach możliwie najkulturalniejszych. Znajdują się jednak ludzie siadający do stołów nie zdejmując nakrycia głowy i zachowujący się w niektórych wypadkach nieprzyzwoicie.

Zaobserwowałem, jak jedna z pracownic, niesmakującą jej kęsą potrawy wykladała z talerza wprost na obrus. Inna zaś postawiła na czystym obrusie zasmolony garnek. Ciekawym jest, coby powiedziały obie obywatelki, gdyby w ich domu ktoś zachował się w podobny sposób?...

Faktów takich musiało być grubo więcej, skoro po ukończonym obiedzie jadalnia wyglądała jak śmietnik; pełno niedopałków popielosów na stołach i podłodze, obrusy nie nadające się do dalszego użytku itp.

Pamiętać należałoby o starym przysłowiu.

„Jak Cię widzą, tak Cię piszą”.

Wyżej opisane zachowanie się świadczy o nieposzanowaniu dobra i majątku społecznego.

Apeluję do wszystkich pracowników naszych Zakładów, by szanowali starą kulturę polską i w przyszłości zachowywali się poprawniej.

Satyr.

KOBIETA W DOMU I W ŚWIECIE.

Zadania i powołanie kobiety.

Otwieramy na łamach „Głosu Widzewa” stały dział poświęcony zagadnieniom związanym z życiem kobiet.

Prosimy obywatelki o nadsyłanie wiadomości i artykułów omawiających problemy życia kobiety-matki, pracownicy i wychowawczynie.

Komitet Redakcyjny

Najcięższe zadania i największa odpowiedzialność w świecie spada na kobietę. Jej powołaniem jest być wychowawcą dzieci, a tym samym i narodu. Jest to bardzo trudna praca, ale ktoś przecież musi wychować nasze maleństwa na zdrowych i silnych obywateli, a uczynić to tylko możemy my — kobiety i matki. Dzieci nasze, które przetrwały tak okrutną niewolę, muszą mieć specjalnie dobrą opiekę i wychowanie, żeby zetrzeć z nich naleciałości i przywary hitleryzmu. W dużej mierze czyni to obecnie szkoła, ale trudno jest nauczycielowi w tak wielkim zbiorowisku poznać całkowicie charakter dziecka i przerobić go. Matka jako bezpośredni i pierwszy wychowawca musi w dziecku swoim wyrobić charakter i zrozumienie, musi wiedzieć o tym, że jest Polką i że dziecko jej powinno być w przyszłości dobrym obywatelem i prawdziwym Polakiem.

Kobieta-Polka przeszła bardzo wiele. Poznała więzienia i obozy, na równi z mężczyzną walczyła. Niejednokrotnie kobiety musiały w pracy konspiracyjnej wykonywać najtrudniejsze rozkazy. Z drugiej strony, jako żona czy matka, ile zdrowia straciła, ile nocy nieprzespała, myśląc w celi i na śledztwach o tym, co dzieje się w domu. Przetrwałyśmy to wszystko i dziś kiedy jesteśmy wolne, my, kobiety, mamy bardzo dużo do zrobienia. Mamy możliwość wykonywania wszelkich prac, sprawowania urzędów i stanowisk i tutaj musimy znów pamiętać, że na pracę kobiety patrzą wszyscy i w pracy naszej przez nasze zachowanie, przez odpowiednie wykonywanie jej dajemy przykład — wychowujemy.

Powstają różne organizacje kobiece, których zadaniem jest zapoznanie nas z pracą obywatelską oraz ze wszystkimi problemami życia społecznego. Organizacje te także służą nam mogą pomocą w różnych kłopotliwych chwilach, pouczają nas i informują.

Dlatego też pamiętajmy, że my kobiety-Polki powinnyśmy zwarcie stać przy swoich zasadach i wstępować w szeregi organizacji kobiecych, które mogą nam służyć pomocą w naszym życiu domowym i społecznym.

E. Til.

MŁODZI MAJĄ GŁOS...

Młodzież przed wyborami do Rady Zakładowej.

Zbliżają się wybory do Rady Zakładowej. Jest to dla nas bardzo ważnym zagadnieniem, bo teraz już każdy zdaje sobie w zupełności sprawę z tego, czym są Rady Zakładowe. Wiele zależy od tego, kto będzie w Radzie uczestniczył, kto będzie faktycznym reprezentantem naszych interesów. Przekonaliśmy się o tym na podstawie naszej codziennej, życiowej praktyki i w zrozumieniu tego cała Łódź przygotowuje się do wyborów.

Tak samo jak i robotnicy wszystkich fabryk, musimy wiedzieć o tym, że w skład Rady wejść muszą robotnicy, do których mamy bezwzględne zaufanie i którzy swoją pracą i postępowaniem okazali się godnymi tego zaufania. Żywo też powinna być zainteresowana sprawą wyborów młodzież robotnicza.

W naszej fabryce, tak samo jak i w większości fabryk łódzkich, nie posiadaliśmy swego delegata w Radzie Zakładowej i to tylko z naszej winy. My młodzi mamy pewne swoje interesy i sprawy, które jak np. sprawa klubu sportowego, naszej Szkoły Zawodowej, czy też naszych stawk, muszą być rozpatrywane z udziałem naszego delegata, który najlepiej potrafi nas zrozumieć.

O ile każdy z nas będzie załatwiał sprawy na własną rękę, albo też będzie trzymał wszystko na sercu i szeptać tylko będzie po kątach, jak to wielu z nas czyni, to takie postępowanie wprowadzi tylko zamęt i nigdy nie da nam żadnego rezultatu.

Tylko wtedy będą mogły być nasze bolączki usunięte,

kiedy będziemy mieć w Radzie Zakładowej swojego przedstawiciela.

Dlatego też powinniśmy wziąć czynny udział w nadchodzących wyborach i wysunąć swego własnego kandydata, ale wybierając musimy pamiętać, że od tej chwili przyjmujemy współodpowiedzialność za losy fabryki oraz wzrost jej produkcji.

Pamiętajmy więc o sprawie wyborów, bo jest ona bardzo ważną szczególnie dla nas, młodzieży robotniczej.

Weźmy w wyborach jaknajwiększy udział! Tego wymaga ogólne dobro społeczne i zrozumienie własnych interesów.

K.

Kronika fabryczna

W NIEDZIELĘ FESTIVAL MŁODZIEŻOWY.

W niedzielę, dnia 25 bm. o godzinie 16 odbędzie się w sali adalnej Widzewskiej Manufaktury festiwal młodzieżowy z udziałem sił artystycznych miejscowych oraz zaproszonych.

Na program festiwalu złożą się:

1. Część oficjalna,
2. Część artystyczna,
3. Tańce.

Bufet na miejscu. Wstęp bezpłatny za okazaniem przepustki fabrycznej.

ZAPISY DZIECI DO ŻŁOBKA

Kierownictwo żłobka komunikuje, że zapisy dzieci do lat trzech i pół przyjmuje codziennie w godzinach 10 — 12 ob. Czerwinowa (w pokoju 20 nad jadalnią).

PRZYTOMNOŚĆ UMYSŁU ROBOTNICZY ZAPOBIEGŁA POŻAROWI.

Dnia 14. 11. 45 r. o godzinie 20 min. 30 zapaliła się w Przędzalni Egipskiej cienka wrzeciennica nr. 1. Przyczyną pożaru było zatarcie się kółka linkowego, które spowodowało iskrę. Przez zakurzone linki ogień przenosił się na dolny i górny „wóz” maszyny. Prządka ob. Kiernich Teresa, zauważywszy ogień natychmiast, nie tracąc przytomności umysłu, wraz ze smarowaczem Szydłowskim Stanisławem ugasiła ogień.

ZEBRANIE PRACOWNIKÓW ODDZIAŁU CHEMICZNEGO.

Dnia 13. XI. br. o godz. 14-ej odbyło się ogólne zebranie pracowników Oddziału Chemicznego celem omówienia aktualnych spraw i wyborów delegatów z poszczególnych oddziałów. Przewodniczący Rady Zakładowej ob. Żywnowski wyjaśnił konieczność wyborów delegatów, aby uniknąć zbiorowych interwencji w Dyrekcji. W skład delegatów weszli ob. ob.:

Stacja kwasów — Andrysiak Hieronim, Ambroziewicz Józef

Stacja ługów — Stasiak Antoni, Domański Jerzy
Ołowiarze — Rogoziński

Preparacja — Gałda Stefan

Siaczkownia — Zaręba Kazimierz, Szczepaniak Józef,
Kłosek Roman

Włóknarnia — Szczepaniak, Świętoch Antoni
Suszarki — Niestrata, Jasińska, Kolecki, Kocięba.

Magazyn surowców — Antczak

Warsztaty reperacyjne włóknarni — Jaworski, Wieczorek

Dojrzwalnia — Forysiak Zygmunt, Kłosek Czesław
Neutralizacja wód — Pietranek.

CZASOWE WSTRZYMANIE ZAMÓWIEŃ W WARSZTACIE SZEWSKIM.

Warsztat szewski wstrzymał na skutek olbrzymiego nawału prac niewykończonych przyjmowanie dalszych zamówień na przeciąg kilku dni.

PODZIĘKOWANIE.

Kierownictwo Szkoły Zawodowej Dokształcającej składa tą drogą ob. Gepertowi podziękowanie za książki ofiarowane dla biblioteki szkolnej.

ZNÓW POŻAR NA ODDZIALE CHEMICZNYM.

W dniu 13. XI. o godz. 8.30 wybuchł pożar na Oddziale Chemicznym n/Zakładów. Przyczyną pożaru było zapalenie się gazu na skutek wadliwej konstrukcji elektrycznej. Majster ob. Jędrzejczak natychmiast zawezwał Straż Ogniową X Oddziału, aby nie dopuścić do katastrofy. Ogień został w przeciągu 1/2 godziny ugaszony przez naszych strażaków. W przyszłości należy zwrócić uwagę na zabezpieczenie wyżej wymienionego terenu przed dalszymi wypadkami, zagrażającymi życiu naszych pracowników. Akcją pożarną kierował naczelnik Straży ob. Górecki oraz podpor. ob. Kwietniak przy współudziale 4-ch podoficerów i 10 strażaków.

WIECZOREK TANECZNY.

Staraniem świetlicy odbył się w dniu 18 11. br. wieczorek taneczny w sali świetlicy przy ul. Armii Czerwonej 54. Dochód przeznaczony został na cele rozbudowy świetlicy. Udział publiczności był bardzo liczny.

Z AKCJI OŚWIATOWEJ.

Staraniem świetlicy w dniu 16. XI. o godz. 18-ej ogłoszony został przez ob. porucz. Sierżputowskiego odczyt pod tytułem „Układ sił politycznych”. Po odczytaniu wyświetlono film „Sekretarz Rejkomu”.

Frekwencja obecnych — około 1000 osób.

LISTY DO REDAKCJI

JAK BĘDZIE Z PREMIOWANIEM KOTŁOWNI I ELEKTROWNI?

Aktualne to pytanie powtarza się codziennie w kotłowni, jednak należałoby raz wreszcie rozstrzygnąć tę kwestję, na co czekamy już od kilku miesięcy. Jak dotychczas mamy za sobą kilka konferencji i rzeczywiście piękne perspektywy na przyszłość, ale premii na okres przejściowy jak nie ma tak nie ma.

Ponieważ cała fabryka korzysta z naszej energii, wobec tego odbiorcy nasi, którzy mają premie produkcyjne, też nam powinni zapłacić za nią premiami. Dlaczego od tego uchylają się? Dlaczego Centralny Zarząd Przemysłu Włókienniczego nie stara się zlikwidować niesprawiedliwego traktowania naszej pracy?

Dlaczego pracownicy kotłowni, którzy nadobowiązkowo pracowali w złych warunkach atmosferycznych przy przekopywaniu zagranych hałd węgla do temperatury +65° C i przyczynili się do uratowania węgla od pożaru, a firmie oszczędzili strat, nie otrzymali chociażby pochwały? Prosimy Dyrekcję i Radę Zakładową o zajęcie się załatwieniem naszych postulatów.

Szadkowski.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Ob. Nowacka — Oddział włókienniczy: Za nadesłane „Myśli wybrane” oraz żarty do kąciaka humoru dziękujemy i prosimy o dalszą współpracę.

Ob. Fuks — Korespondencję z oddziału Mechanicznego zamieszczamy. Spróbujcie napisać reportaż i z innych oddziałów fabrycznych.

NA MARGINESIE UCHWAŁ KLUBU SPORTOWEGO WIMA

Po zebraniu odbytym w dniu 9.11. 45 r. w pełnym komplecie Zarząd KS „Wima“ podejmuje dalszą pracę, rokującą pomyślne wyniki na przyszłość.

Obecny skład Zarządu KS „Wima“ przedstawia się następująco:

Przewodniczący Klubu — inż. Ditkowski Kryspin,
Zastępcy — ob. ob. Żyżyński Waclaw, Sękowiak Edward,
Gospodarze — ob. ob. Torens Jan, Marusik Stefan,
Sekretarka — ob. Salecka Jadwiga,
Skarbnik — ob. Jalmużny Jan,
Członkowie zwyczajni — ob. ob. Kołodziejczyk Wiktor,
Szubert Leopold.

Kierownicy Sekcji:

Ob. Tyl M. — piłka nożna, ob. Olejniczak Jan — boks,
ob. Marusik Stefan — sekcja kolarska, ob. inż. K. Ditkowski —
sekcja tenisowa i ping pongowa.

Sekcja kobieca:

Obł Kędzińska Maria — siatkówka i koszykówka.
Ob. Banasiak Ludwik — sekcja lekko atletyczna,
Ob. Torens Jan — szachowa.
Ob. Kawał — ciężko atletyczna,
Ob. Balcerzak Szczepan.

Gdy weźmiemy pod uwagę daleko idące zrozumienie, zainteresowanie i poparcie ze strony Naczelnego Dyrektora ob. Bezbrody oraz Rady Zakładowej, możemy śmiało patrzeć w przyszłość.

Najważniejszą sprawą, która wyłoniła się na czoło naszych potrzeb, jest remont hali sportowej na stadionie „Wimy“. Hala zniszczona w bezmyślny sposób przez Niemców, wymaga wykończenia całego wnętrza, wykonania podłóg, oszklenia i ogrzania.

Pragnęlibyśmy wykończyć halę najpóźniej do dnia 30.11. 45 r. gdyż jest ona ostoją różnych sportów w okresie zimowym. Tam będą trenować drużyny piłki nożnej, sekcje lekko i ciężko-atletyczne, gier sportowych, bokserzy i tenisiści. Hala stanie się źródłem dochodów pieniężnych, których nam bardzo potrzeba, a conajmniej, będzie doskonałym czynnikiem propagandowym dla naszych Zakładów. W tym miejscu apelujemy więc do majstrów i robotników budowlanych, aby jaknajszybciej ukończyli remont hali sportowej. Dzięki funduszom przydzielonym przez ob. Dyrektora przystępujemy do zorganizowania i uaktywnienia sekcji kobiecych, nad którymi pieczę roztoczy ob. Żyżyński Waclaw. Panie winny we własnym interesie dopilnować swoich spraw — organizując się w ramach KS „Wima“. Na życzenie ob. Dyrektora oraz członków KS otwieramy salę ping-pongową. Poważnym osiągnięciem będzie zorganizowanie sekcji bokserskiej pod kierownictwem ob. Olejniczaka. Rozwój tej sekcji zależeć będzie od pomocy udzielonej przez Dyрекcję. Na wspomnianym zebraniu szeroko była omawiana sprawa wzajemnego stosunku KS „Wima“ do świetlicy. Ze zrozumiętych względów, stosunek nasz do prac świetlicowych jest i pozostanie pozytywnym, jednak z prawem zachowania autonomii w sprawach wewnętrznych, co jest zresztą zgodne z artykułami zatwierdzonego statutu KS „Wima“.

K. D.

MYŚLI WYBRANE.

Dopóki tium był ślepy, — istnieli jasnovidzący.

Wielkie kłamstwo znajdzie prędziej posłuch, niż wielka prawda.

Dot.: Samowolnego opuszczania pracy.

Podajemy poniżej wyjątek okólnika z Centralnego Zarządu Przemysłu Włókienniczego, Dyrekcji Przemysłu Bawełnianego z dnia 31. ub. m.

„Wobec częstych wypadków samowolnego opuszczania pracy przez pracowników Centralnych Zarządów, Zjednoczeń i Fabryk, co szkodliwie odbija się na toku pracy w przemyśle, Departament Kadr Ministerstwa Przemysłu zarządza:

Niedopuszczalne jest samowolne opuszczanie pracy przez pracownika.

Pracownik, chcący opuścić pracę, winien z zachowaniem drogi służbowej wystąpić z odpowiednim wnioskiem w Zjednoczeniach i Fabrykach — do swojej Dyrekcji. — Dyrektor rozpatrzy wniosek i po uzgodnieniu z Wydziałem Personalnym wyda decyzję.

Pracownik samowolnie opuszczający pracę, niezależnie od utraty praw, nabytych na podstawie przepracowanego okresu czasu, zostanie pociągnięty do odpowiedzialności służbowej.

Przejęcie pracownika z jednej gałęzi przemysłu do drugiej winno być przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi zasadami, podanymi wyżej.

Poleca się uwadze Ob. Ob. Dyrektorów, że przyjęcia pracownika do podległej im instytucji, poprzednio zatrudnionego w innej instytucji, czy gałęzi przemysłu, może nastąpić tylko za zgodą instytucji, poprzednio zatrudniającej pracownika. Pracownik winien przedstawić instytucji przyjmującej zaświadczenie, zawierające zwolnienie z pracy, wydane przez instytucję, w której był poprzednio zatrudniony.

Powyższe polecenia należy ściśle przestrzegać.

Dyrektor

(—) T. Bezbrody

OKÓLNIA NR. B/125

Sprawa przepustek.

Przepustki na prace wykonywane poza terenem fabrycznym, jak również na wynoszenie wszelkiego rodzaju materiałów z oddziałów fabryki będą podpisywane w sekretariacie Dyrektora.

W związku z powyższym na przepustkach na wykonywanie prac poza terenem Zakładów — musi być podany numer zamówienia.

Straż fabryczna jest odpowiedzialna za kontrolę wynoszonych materiałów.

Przepustki wyjściowe osobiste, wystawione przez Kierowników Wydziałów będzie podpisywał szef Wydziału Personalnego ob. Kołodziejczyk.

Dyrektor

(T. Bezbrody)

KĄCIK HUMORU

W PRZEDPOKOJU.

... — Czy pan jest? ... wyszedł
... — A pani? ... Także wyszła
... — To daj mi świecę, napisze kilka wyrazów.
... — Kiedy świece też wyszły, prosze pana!

ZAJĘTY.

— Mąż pani zawsze tak się śpieszy...
— Ach tak, nie ma nawet czasu do pracy..